

Årsrapport för dataskyddsarbetet 2022

Trafikkontoret

2022-12-20

Innehåll

1	Dataskydd i kommunal verksamhet	3
1.1	Göteborgs Stads dataskyddsombud	3
2	Granskning av dataskyddsarbetet 2022.....	4
2.1	Dataskyddsombudets kontrollfunktion	4
2.2	Fördjupad kontroll.....	4
2.2.1	Kontroll av kamerabevakning 2022.....	4
2.3	Årlig kontroll av dataskyddsarbetet	5
2.3.1	Metod och risknivåer	6
2.4	Trafikkontorets dataskyddsarbete 2022	6
2.4.1	Kontrollpunkt 1: Dataskyddsorganisation	6
2.4.2	Kontrollpunkt 2: Personuppgiftsincidenter	7
2.4.3	Kontrollpunkt 3: Biträdesavtal och andra överenskommelser ..	7
2.4.4	Kontrollpunkt 4: Personuppgiftsregister	8
2.4.5	Kontrollpunkt 5: Övergripande strategi för dataskydd	8
2.4.6	Kontrollpunkt 6: Utbildning	8
2.4.7	Kontrollpunkt 7: Integritetspolicy	9
2.4.8	Kontrollpunkt 8: E-post och dokumenthantering.....	9
2.4.9	Kontrollpunkt 9: Konsekvensbedömning/samråd	10
2.4.10	Kontrollpunkt 10: IT-projekt och upphandling.....	10
2.4.11	Kontrollpunkt 11: IT-system och digitala verktyg	11
2.4.12	Kontrollpunkt 12: Hantering av registrerade rättigheter	11
2.5	Sammanfattande rekommendationer	12
3	Bilagor	13

1 Dataskydd i kommunal verksamhet

Att få ta del av och hantera andra människors personliga uppgifter på ett sådant sätt som kommunala förvaltningar och bolag gör innebär att förvalta ett stort förtroende. Dataskyddsförordningen (GDPR) har tillkommit för att särskilt skydda människors rätt till integritet och för att värna var och ens rätt att få ha kontroll över vad som sker med uppgifter om ens person. Att förvaltningar och bolag hanterar personuppgifter i enlighet med gällande lag bör vara en självklarhet i syfte att visa omsorg om det förtroende som givits den som har att hantera uppgifterna.

Arbetet med att säkerställa att personuppgifter behandlas enligt reglerna i GDPR behöver genomsyra arbetet inom de kommunala verksamheterna på alla olika plan. Det gäller allt från rutiner och processer för det dagliga arbetet, till arbetet med innovations- och digitaliseringslösningar för framtidens arbetssätt på förvaltningar och bolag inom Göteborgs Stad. I det framtidsytande arbetet är GDPR ett viktigt redskap för att kunna säkerställa en digitalisering som håller över tid.

1.1 Göteborgs Stads dataskyddsombud

Dataskyddsenheten på Intraservice är Göteborgs Stads dataskyddsombud. Vad som är dataskyddsombudets uppgifter framgår direkt av lagstiftningen i GDPR.¹

Dataskyddsombudets viktigaste uppgift är att övervaka att stadens förvaltningar och bolag följer dataskyddslagstiftningen. Detta sker bland annat genom att samla in information om hur personuppgifter behandlas och genom att kontrollera hur bestämmelser och interna styrdokument som styr dataskyddsarbetet efterlevs.

Dataskyddsombudet har också till uppgift att ge råd och information till förvaltningar och bolag i dataskyddsfrågor. Detta sker genom att dataskyddsombudet är behjälplig när frågor rörande behandlingen av personuppgifter uppkommer hos verksamheterna. Dataskyddsombudet erbjuder också regelbundet utbildningar för stadens medarbetare. Rådgivning ges även till förvaltningar och bolag när dessa genomför konsekvensbedömningar, vilket är en skyldighet som följer av GDPR. Efter att ha identifierat ett särskilt behov av stöd i arbetet med konsekvensbedömningar, har dataskyddsenheten under 2022 tagit fram mallar och mallstöd för det arbetet.

Det är nämnd/styrelse som har det yttersta ansvaret för att verksamheterna följer dataskyddslagstiftningen och dataskyddsombudet ska enligt lag rapportera om detta till högsta förvaltningsnivå.² Dataskyddsombudet har inte mandat att fatta beslut åt verksamheterna. Det är i stället genom råd och rekommendationer som

¹ Artikel 39 i GDPR

² Artikel 38.3 i GDPR

dataskyddsombudet bistår verksamheterna med underlag för att dessa själva ska kunna fatta väl underbyggda beslut.

2 Granskning av dataskyddsarbetet 2022

2.1 Dataskyddsombudets kontrollfunktion

Dataskyddsombudets uppgift att övervaka den personuppgiftsansvariges efterlevnad av förordningen regleras i artikel 39 i GDPR. I Göteborgs Stad innebär en del av denna övervakning att dataskyddsombudet genomför kontroller av dataskyddsarbetet inom den personuppgiftsansvariges organisation.

Enligt dataskyddsregelverket ska dataskyddsombudet arbeta utifrån en riskbaserad metod som utgår från risker för de registrerades fri- och rättigheter. Genom att utgå från en sådan metod minskas risken för negativa konsekvenser även för verksamheten själv. Sådana konsekvenser kan omfatta bland annat skadestånd, sanktionsavgifter, försämrat varumärke eller minskad tillit för verksamheten.

För dataskyddsombudet är kontrollarbetet ett sätt att få en bild av vilka risker och/eller brister som eventuellt föreligger inom en verksamhet. Genom kontroller kan dataskyddsombudet kartlägga verksamhetens dataskyddsarbete, och därigenom hjälpa verksamheten att få en nulägesbild av hur de faktiskt ligger till i sitt dataskyddsarbete. Denna kartläggning kan sedan användas som ett stöd för verksamheten i sitt fortsatta arbete med dataskydd. Kontrollarbetets syfte är inte främst att peka ut brister utan ska ses som en vägledning för verksamheten och ett verktyg för att identifiera relevanta prioriteringar. Det är sedan upp till varje verksamhet att besluta om hur det interna dataskyddsarbetet ska utformas utifrån verksamhetens förutsättningar för att på bästa sätt kunna hantera identifierade risker. I det arbetet är dataskyddsombudet behjälplig med rådgivning utifrån verksamhetens behov och de risker som identifierats.

2.2 Fördjupad kontroll

2.2.1 Kontroll av kamerabevakning 2022

Den fördjupade kontrollen har bestått av kamerabevakning (kontrollpunkt 11). Resultatet av kontrollen presenteras i sin helhet i bilaga 2.

Dataskyddsombudet har i rapporten avseende den fördjupade kontrollen haft ett stort antal anmärkningar och lämnat ett antal rekommendationer till verksamheten att snarast vidta åtgärder.

- Förvaltningen behöver säkerställa att de kameror verksamheten använder endast filmar på platser och enligt en omfattning som det är berättigat utifrån ändamål och rättslig grund.
- Förvaltningen bör snarast se till att söka tillstånd för samtliga de platser där verksamheten utför kamerabevakning och där tillstånd saknas trots att det föreligger ett lagkrav.
- Förvaltningen bör systematisera och dokumentera arbetet med kamerabevakning till exempel genom konsekvensbedömningar för de olika behandlingarna.
- Förvaltningen behöver utreda och åtgärda ansvarsförhållandena mellan trafikkontoret och andra aktörer avseende de kameror för vilka förvaltningen ansvarar. Vidare behöver förvaltningen säkerställa att den teknik som används för till exempel maskering av områden som ligger utanför upptagningsområdet är funktionell och gör att förutsättningarna för behandlingen är uppfyllda.
- Förvaltningen bör säkerställa att föreslagna förbättringar av information till de registrerade genomförs i form av att skyltning sker på samtliga platser där personuppgiftsbehandling sker, att korrekt information lämnas till de registrerade och att verksamheten utreder och säkerställer vad som gäller kring lagring.
- Förvaltningen behöver säkerställa att verksamheten har tillräckliga organisatoriska förutsättningar i form av arbetssätt och kunskap för att kunna arbeta med sina kamerabevakningsfrågor på ett sådant sätt att trafikkontoret uppfyller kraven i GDPR och kamerabevakningslagen. Det krävs omfattande kunskapshöjande insatser och organisatoriska åtgärder för att komma till rätta med de brister som finns.

2.3 Årlig kontroll av dataskyddsarbetet

Verksamhetens interna dataskyddsarbete följs årligen upp genom en enkät. Enkäten består av tolv punkter ("fasta kontrollpunkter") där varje punkt innehåller ett antal delfrågor i form av påståenden och/eller skattningsfrågor. Enkäten är avsedd att spänna över de viktigaste delarna inom dataskyddsarbetet för att på så sätt fånga in en större bredd av frågor. Metoden syftar till att få till ett långsiktigt och systematiskt arbetssätt som möjliggör uppföljning över tid.

2.3.1 Metod och risknivåer

I arbetet används en modell som består av fyra kategorier, vilka representerar fyra olika risknivåer. Verksamheten får utifrån sina svar ett värde som visar vilken risknivå verksamheten befinner sig på inom respektive kontrollpunkt. Genom att arbeta med risknivåer möjliggörs ett riskbaserat arbetssätt för både verksamhet och dataskyddsombud, då resultaten ger en bild av vad verksamheten behöver prioritera i dataskyddsarbetet framåt.³

Beskrivning av risknivåer

Riskenivåer	Färgkod
Nivå 1. Höga risker identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten.	
Nivå 2. Risker identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräver omgående åtgärder.	
Nivå 3. Risker identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga.	
Nivå 4. Inga direkta risker av betydelse identifierade. Indikerar att verksamheten har ett systematiskt dataskyddsarbete.	

2.4 Trafikkontorets dataskyddsarbete 2022

I detta avsnitt anges vilken risknivå verksamheten befinner sig inom för respektive kontrollpunkt, baserat på verksamhetens svar på de fasta kontrollpunkterna. Under varje kontrollpunkt presenteras även dataskyddsombudets bedömning gällande verksamhetens risker utifrån de iakttagelser som dataskyddsombudet gjort under året.

2.4.1 Kontrollpunkt 1: Dataskyddsorganisation

Kontrollpunkten avser verksamhetens organisatoriska förutsättningar för att kunna bedriva ett kontinuerligt dataskyddsarbete, och omfattar bland annat verksamhetens dataskyddsorganisation, definierade ansvarsområden och rapporteringsvägar för involverade funktioner samt tillhandahållna resurser för arbetet.

Dataskyddsombudets kommentarer:

Dataskyddsombudet gör i stort samma bedömning som verksamheten, dvs. att förvaltningen har goda organisatoriska förutsättningar för att kunna bedriva ett

³ I arbetet med enkäten har dataskyddsenheten utgått från Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) uppföljningsstruktur för den offentliga förvaltningens systematiska informationssäkerhetsarbete.

2022-12-20

effektivt och fungerande dataskyddsarbete. För att bibehålla denna höga nivå behöver trafikkontoret även fortsättningsvis stödja och prioritera dataskyddsarbetet och ge den interna dataskyddsorganisationen rätt förutsättningar. Samtidigt har arbetet med den fördjupade kontrollen gjort det tydligt att det åtminstone i delar av organisationen finns förbättringspotential kring organiseringen av dataskyddsarbetet. Förvaltningen rekommenderas därför att arbeta för att dataskyddsorganisationen når ut i samtliga delar av verksamheten.

2.4.2 Kontrollpunkt 2: Personuppgiftsincidenter

Kontrollpunkten avser verksamhetens förutsättningar och rutiner för att identifiera och hantera personuppgiftsincidenter.

Dataskyddsombudets kommentarer:

Förvaltningen skattning placerar verksamheten inom riskområde 4. Dataskyddsombudet har inga invändningar mot förvaltningens egen skattning utan bedömer att trafikkontoret har ett väl fungerande arbete med personuppgiftsincidenter.

2.4.3 Kontrollpunkt 3: Biträdesavtal och andra överenskommelser

Kontrollpunkten avser verksamhetens dokumentation av biträdesavtal och andra överenskommelser gällande dataskydd, och förutsätter att verksamheten har identifierat samt registrerat personuppgiftsbiträden i personuppgiftsregistret. Även verksamhetens rutiner för uppdatering och uppföljning av tecknade biträdesavtal innefattas.

Dataskyddsombudets kommentarer:

Dataskyddsombudet har ingen anledning att göra en annan bedömning än verksamheten på denna punkt. Utifrån förvaltningens egen skattning framgår det att det finns ett behov av att tillförsäkra att personuppgiftsbiträdesavtal regelbundet följs upp och att det då kontrolleras att överenskomna villkor uppfylls. Det finns även behov av att säkerställa att andra nödvändiga överenskommelser eller avtal har tecknats när det finns en gemensam eller delad hantering av personuppgifter. Trafikkontoret rekommenderas att se över nuvarande hantering och ta fram rutiner i de fall detta saknas.

2.4.4 Kontrollpunkt 4: Personuppgiftsregister

Kontrollpunkten avser verksamhetens efterlevnad av skyldigheten att systematiskt dokumentera alla personuppgiftsbehandlingar i form av ett register. Även verksamhetens arbete med, och rutin för, att säkerställa ett uppdaterat och heltäckande personuppgiftsregister innefattas.

Dataskyddsombudets kommentarer:

Av skattningen framgår att förvaltningen har ca 75 % av verksamhetens personuppgiftsbehandlingar dokumenterade i sitt personuppgiftsregister. Dataskyddsombudet rekommenderar därför att förvaltningen genomför en översyn för att identifiera vilka behandlingar som saknas och därefter uppdatera registret med dessa. För att bibehålla sin placering inom denna nivå behöver förvaltningen även fortsättningsvis säkerställa att registret hålls uppdaterat vad gäller nya och förändrade behandlingar.

2.4.5 Kontrollpunkt 5: Övergripande strategi för dataskydd

Kontrollpunkten avser verksamhetens övergripande strategi för att arbeta med dataskydd.

Dataskyddsombudets kommentarer:

Förvaltningen har på denna punkt över lag angett höga värden. Det anges bland annat, att trafikkontoret har en övergripande strategi för arbetet med dataskydd och att verksamheten arbetar systematiskt med att integrera dataskyddsfrågorna i informationssäkerhetsarbetet. Förvaltningen anger också att organisationen har antagit ett riskbaserat arbetssätt och att det finns rutiner som hjälper till att säkerställa de styrande dokument som inom förvaltningen reglerar att personuppgiftsbehandlingar hålls uppdaterade. Detta är även dataskyddsombudets uppfattning och rekommendationen är i allt väsentligt densamma som för föregående år i att förvaltningen även fortsättningsvis arbetar utifrån en fastslagen strategi (men då i den nya organisationen efter årsskiftet). I detta ingår att ha kontinuitet i arbetet och att följa upp hur förvaltningen efterlever GDPR.

2.4.6 Kontrollpunkt 6: Utbildning

2022-12-20

Kontrollpunkten avser verksamhetens arbete med att utbilda och upprätthålla kunskapsnivån i dataskyddsfrågor hos anställda.

Dataskyddsombudets kommentarer:

Dataskyddsombudet instämmer delvis i förvaltningens egen bedömning. Arbetet med årets fördjupade kontroll har dock uppenbarat kunskapsbrister i delar av organisationen. Dessa brister behöver åtgärdas i form av kompetenshöjande åtgärder. Förvaltningen rekommenderas därför att genomföra regelbundna informationsinsatser för att utbilda och informera medarbetare inom dataskydd, med syftet att höja/bibehålla den allmänna kunskapsnivån och att genomföra särskilda insatser där behovet identifieras som stort.

2.4.7 Kontrollpunkt 7: Integritetspolicy

Kontrollpunkten avser verksamhetens utformning samt tillhandahållande av dess integritetspolicy till registrerade (både internt och externt). Även verksamhetens rutin för att upprätthålla en aktuell integritetspolicy omfattas.

Dataskyddsombudets kommentarer:

Vad gäller förvaltningens integritetspolicy besvaras dessa påståenden med flera höga värden där det bland annat anges att verksamheten uppfyller kraven enligt GDPR, att det finns rutiner för att hålla informationen aktuell och att det finns rutiner för att informera medarbetare om hur deras personuppgifter behandlas. Påståendet att policyn är nåbar från samtliga kanaler ges däremot ett lägre värde vilket indikerar att det utgör ett förbättringsområde. Förvaltningen rekommenderas därför vidta åtgärder för att göra informationen lättillgänglig, oavsett i vilken digital kanal som den registrerades personuppgifter behandlas.

2.4.8 Kontrollpunkt 8: E-post och dokumenthantering

Kontrollpunkten avser verksamhetens rutiner för e-post och dokumenthantering. I detta är en aktuell och fastställd dokumenthanteringsplan med gallringsbeslut en förutsättning för att verksamheten ska kunna säkra följsamhet gentemot dataskyddsförordningen. Även verksamhetens rutin för att säkerställa att gallringsrutiner för personuppgifter följs innefattas.

Dataskyddsombudets kommentarer:

Dataskyddsombudet har ingen anledning att göra en annan bedömning än den som verksamheten själva har gjort avseende kontrollpunkten. Förvaltningen har en fastställd dokumenthanteringsplan och nödvändiga rutiner på området. Samtidigt är rutiner och fastställda dokument endast en del av arbetet och utgör bara ett viktigt verktyg så länge de faktiskt tillämpas. Trafikkontoret rekommenderas därför att utföra kontroller i system och lagringsytor som innehåller personuppgifter och kontrollera att dessa gallras i enlighet med vad som anges i dokumenthanteringsplanen.

2.4.9 Kontrollpunkt 9: Konsekvensbedömning/samråd

Kontrollpunkten avser verksamhetens förutsättningar för att kunna identifiera när en konsekvensbedömning ska göras, samt rutiner kopplat till detta.

Dataskyddsombudets kommentarer:

Trafikkontoret har under det gångna året involverat dataskyddsombudet i flertalet konsekvensbedömningar med anledning av system och tjänster som har inneburit nya eller förändrade personuppgiftsbehandlingar. Dataskyddsombudets uppfattning är att förvaltningen har en mycket hög kompetens inom området främst i form av förvaltningens dataskyddskontakt. Samtidigt finns det delområden med stora brister. Till exempel så saknas konsekvensbedömningar för en stor andel av de behandlingar som innebär en hög risk, inte minst gäller detta för förvaltningens personuppgiftsbehandlingar som sker genom kamerabevakning.

Förvaltningen saknar också rutiner för hanteringen av acceptans av risker i en konsekvensbedömning och rutin eller metodstöd för inhämtande av de registrerades synpunkter vid en konsekvensbedömning. Utifrån förvaltningens egen skattning och de observationer som dataskyddsombudet gjort under året så rekommenderas förvaltningen att ta fram konsekvensbedömningar för samtliga behandlingar som medför höga risker. Verksamheten behöver också ta fram rutiner för riskacceptans samt inhämtande av de registrerades synpunkter.

2.4.10 Kontrollpunkt 10: IT-projekt och upphandling

Kontrollpunkten avser verksamhetens organisation och rutiner för hantering av dataskyddsfrågor inom IT-projekt och upphandling. I detta ingår till exempel hur verksamheten integrerar dataskyddsfrågor i arbetet med upphandling av nya, samt utvecklingen av, befintliga system och tjänster.

2022-12-20

Dataskyddsombudets kommentarer:

Dataskyddsombudet delar trafikkontorets skattning avseende kontrollpunkten. Enkätsvaren indikerar inga höga risker, men att det ändå finns förbättringsområden, till exempel avseende att säkerställa principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard vid upphandlingar. Dataskyddsombudet rekommenderar därför förvaltningen att säkerställa att verksamheten har adekvata rutiner för samtliga delar av sin hantering.

2.4.11 Kontrollpunkt 11: IT-system och digitala verktyg

Kontrollpunkten avser verksamhetens rutiner för att säkerställa att verksamhetens personuppgiftshantering inom ramen för IT-system och digitala verktyg är förenlig med dataskyddsförordningen. Rutin för att säkerställa och kontrollera att dessa system/tjänster uppfyller kraven på dataskydd ingår även.

Dataskyddsombudets kommentarer:

Förvaltningen har över lag skattat kontrollpunkten som relativt befriad från höga risker. Verksamheten anser sig i stort ha de rutiner på plats som är nödvändiga för att efterleva GDPR. Med utgångspunkt i årets fördjupade kontroll gör dataskyddsombudet en delvis avvikande bedömning. Användandet av kameror och kamerabevakning faller inom ramen för denna kontrollpunkt och har varit föremål för årets fördjupade kontroll. Med ledning i dataskyddsombudets observationer från denna kontroll är bedömningen att det i varje fall för de delar som rör kamerabevakning saknas dokumentation och ett säkerställande av dataskyddsperspektivet. Förvaltningen rekommenderas därför att säkerställa att dokumentation finns på plats avseende samtliga de digitala verktyg som används och att de uppfyller de krav som ställs i GDPR

2.4.12 Kontrollpunkt 12: Hantering av registrerades rättigheter

Kontrollpunkten avser verksamhetens förutsättningar och rutiner för att hantera de registrerades rättigheter, till exempel registerutdrag eller radering.

Dataskyddsombudets kommentarer:

Dataskyddsombudet har inga indikationer som tyder på att skattningen skulle vara missvisande eller felaktig och rekommenderar därför endast förvaltningen att

fortsätta informera medarbetare om de registrerades rättigheter och i övrigt hålla rutiner uppdaterade för att upprätthålla den höga nivån på denna punkt.

2.5 Sammanfattande rekommendationer

För att på ett praktiskt plan kunna identifiera vad verksamheten behöver arbeta med inom ramen för respektive kontrollpunkt behövs en noggrann genomgång av enkätresultaten. I detta rekommenderas verksamheten att samråda med dataskyddsombudet för att se hur arbetet framåt bör utformas och vilka delar som bör prioriteras utifrån verksamhetens risker. Även för verksamheter med låga risker krävs kontinuerliga insatser för att denna risknivå ska bibehållas.

Utifrån identifierade risker rekommenderar dataskyddsombudet att förvaltningen under 2023 prioriterar följande delar av dataskyddsarbetet:

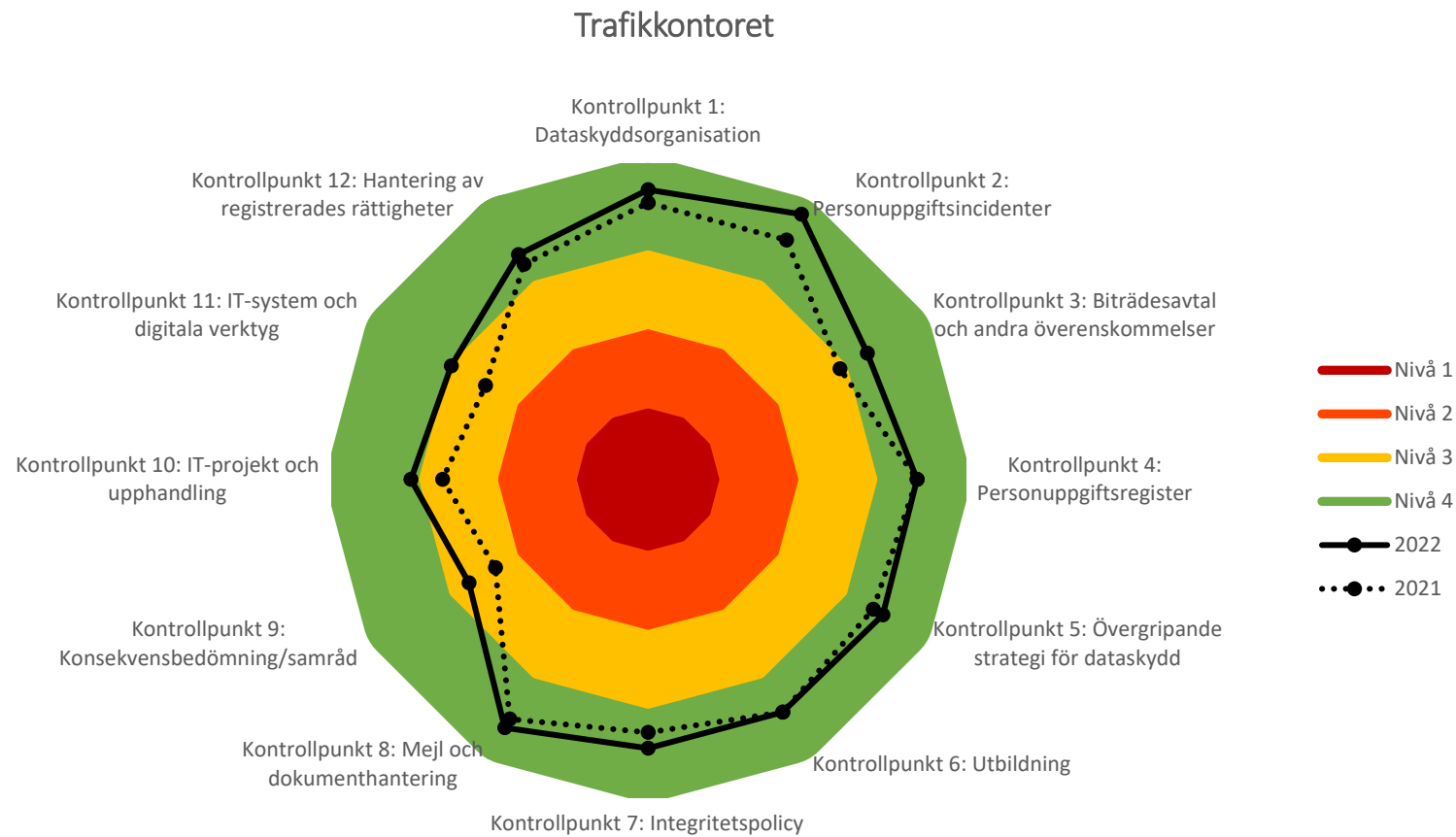
- **Kontrollpunkt 9: Konsekvensbedömningar/samråd**
Förvaltningen bör ta fram konsekvensbedömningar för samtliga behandlingar som medför höga risker, framför allt kopplat till kamerabevakning.
- **Kontrollpunkt 11: IT-System och digitala verktyg**
Med utgångspunkt i den fördjupade kontrollen behöver förvaltningen säkerställa att verksamheten har tillräckliga organisatoriska förutsättningar i form av arbetssätt och kunskap för att kunna arbeta med sina kamerabevakningsfrågor på ett sådant sätt att trafikkontoret uppfyller kraven i GDPR och kamerabevakningslagen. Det krävs omfattande kunskapshöjande insatser och organisatoriska åtgärder för att komma till rätta med de brister som finns.
- Förvaltningen behöver säkerställa att de kameror som används endast filmar på platser och enligt en omfattning som det är berättigat utifrån ändamål och rättslig grund.
- Förvaltningen bör snarast se till att söka tillstånd för samtliga de platser där trafikkontoret utför kamerabevakning och där tillstånd saknas trots att det föreligger ett lagkrav.

3 Bilagor

Bilaga 1: Diagram över resultat av fasta kontrollpunkter, jämfört med 2021.

Bilaga 2: Fördjupad kontroll 2022

Bilaga 1: Diagram över resultat av fasta kontrollpunkter, jämfört med 2021.

Fördjupad kontroll Trafikkontoret

Kontrollpunkt 11: Kamerabevakning

Bakgrund

Den fördjupade kontrollen avseende kamerabevakning har haft till syfte att kartlägga verksamhetens kamerabevakning som innebär personuppgiftsbehandling och undersöka om hanteringen uppfyller kraven i dataskyddsförordningen (GDPR) och kamerabevakningslagen. Fokus har legat på ifall det finns dokumenterade bedömningar, om tillräcklig information lämnas till de registrerade och i förekommande fall om tillstånd finns. Kontrollen har genomförts genom att verksamheten har fått svara på ett antal frågor och bifoga underlag. I vissa fall har även uppföljande/kompletterande frågor och avstämningar varit nödvändiga.

Iakttagelser från kontrollen

Personuppgiftsansvariga ska i sin användning av kamerabevakning, i de fall det innebär en personuppgiftsbehandling, följa reglerna i GDPR och kamerabevakningslagen. Även i de fall då kamerabevakningen inte medför att tillstånd behöver sökas hos Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) behöver reglerna i GDPR följas.

Dataskyddsombudet vill inledningsvis lyfta att det under kontrollens genomförande har visat sig att trafikkontoret har allvarliga brister i sitt kameraarbete.

Dataskyddsombudet har under kontrollen haft ett mycket gott samarbete med förvaltningens dataskyddskontakt och i denna resurs har trafikkontoret en ovärderlig kompetens. Dataskyddsombudet har fått uppfattningen att tidigare lämnad rådgivning från den interna dataskyddskontakten inte har hörtsammats eller agerats på inom verksamheten. Detta är olyckligt då förvaltningens arbete med kameror uppvisar omfattande organisatoriska, juridiska och kunskapsmässiga brister, vilket i förlängningen inneburit att en allvarlig situation med stora risker för de registrerades fri- och rättigheter har uppstått, där trafikkontorets kamerabevakning av platser i Göteborgs Stad i flera fall strider mot de grundläggande principerna i GDPR, mot bestämmelserna i kamerabevakningslagen och mot offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Vilka dessa brister är redogörs för i detalj enligt nedan.

Rättslig reglering och vägledning

En verksamhet som planerar en kamerabevakning måste noga tänka igenom bevakningen och dokumentera sina bedömningar. En del i detta är att säkerställa att bevakningen uppfyller kraven enligt GDPR. Det innebär att bevakningen bland annat behöver ha ett

2022-12-19

tydligt avgränsat ändamål, rättslig grund och att förordningens principer beaktas. För att uppfylla principen om uppgiftsminimering behöver platsen/platserna som bevakas vara begränsade och endast omfatta det som syftet med bevakningen kräver. Det får också enbart ske bevakning på de tider då bevakningen, med hänsyn till syftet, är nödvändig. Om kamerabevakningen sker med bildinspelning behöver det även säkerställas att lagring inte sker under längre tid än vad som är nödvändigt. Enligt vägledning från IMY är huvudregeln att materialet inte bör sparas längre än 72 timmar. Verksamheten behöver också säkerställa att konsekvensbedömningar görs i de fall då kraven för detta är uppfyllda. Det ska också lämnas information om kamerabevakningen till de registrerade. Informationen ska vara lättillgänglig och begriplig.

Offentliga aktörer och andra som utför en uppgift av allmänt intresse är tillståndspliktiga vid bevakning på platser dit allmänheten har tillträde, men bara om bevakningen innebär varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning. Även om kamerabevakningen inte är tillståndspliktig innebär det inte automatiskt att den är tillåten.

Trafikkontorets användning av kamerabevakning

Trafikkontoret utför kamerabevakning på ett stort antal platser i Staden. Syftet med behandlingen skiljer sig åt mellan de olika lokaliteterna (förvaltningen har kameror på över 70 platser i Göteborg), men är antingen för ändamålet trygghet och säkerhet eller brottsförebyggande, alternativt trafikövervakning. Förvaltningen har delgett dataskyddsombudet en omfattande förteckning över de platser som övervakas. Här framgår ändamålet, platsen, kamerornas riktning (vy, vad som filmas), vilka som har tillgång och teknik som används, med mera. Filmning sker dygnet runt, vilket med hänsyn till det angivna behovet är rimligt. Under kontrollens gång har det dessvärre visat sig att den information som finns i förteckningen i många fall är missvisande eller direkt felaktig. Det har också varit ett återkommande inslag att information som tidigare lämnats till förvaltningens dataskyddskontakt och till dataskyddsombudet senare visat sig vara felaktig när den kontrollerats.

Dataskyddsombudets rekommendationer

Tillstånd

Trafikkontoret uppger att tillstånd har sökts (och beviljats hos tillsynsmyndigheten) för vissa kameror medan förvaltningen för andra gjort bedömningen att de inte är tillståndspliktiga, eftersom de inte anses uppfylla kriterierna för personbevakning i kamerabevakningslagen. Detta kan till exempel bero på att de övervakar spårområden där det är tydligt skyltat att "Obehöriga äga ej tillträde" eller att de är placerade i spårvagnstunnlar. I andra fall kan det bero på att de är placerade på sådan höjd och med en så nedställd upplösning och uppdateringshastighet att det enligt förvaltningen är omöjligt att identifiera någon individ i det inspelade materialet.

I några fall har förvaltningen också sökt tillstånd men fått sin ansökan avvisad då tillsynsmyndigheten, med ledning av det underlag som förvaltningen skickat in, gjort

2022-12-19

bedömningen att de kameror som ansökan rör varit av en sådan typ att ett tillstånd inte ansetts nödvändigt. Efter att tillsammans med förvaltningen ha tittat på bildströmmar från samtliga kameror gör dataskyddsombudet i flera fall en annan bedömning än den som förvaltningen har gjort.

Det handlar dels om ett antal kameror för vilka trafikkontoret gjort bedömningen att det inte handlar om personbevakning enligt kamerabevakningslagen, men där dataskyddsombudet gör bedömningen att det handlar om tillståndspliktig kamerabevakning. Dels handlar det om ett mycket stort antal kameror (en majoritet) där förvaltningen bedömt att det på grund av nedställd upplösning eller maskering av upptagningsområdet inte handlar om en personuppgiftsbehandling enligt GDPR, men där dataskyddsombudet gör bedömningen att det går att identifiera enskilda individer och att det därmed handlar om en personuppgiftsbehandling enligt GDPR.

Sammantaget innebär det att de bedömningar som förvaltningen gjort historiskt om huruvida kameror är tillståndspliktiga eller ej i många fall är direkt felaktiga. Vidare innebär det också att för vissa av de kameror där man faktiskt har sökt tillstånd, men fått sin ansökan avvisad, så kan detta bero på att förvaltningen delgett tillsynsmyndigheten ett felaktigt underlag och därmed möjligen fått sin ansökan avvisad på felaktiga grunder.

Sammanfattningsvis innebär detta, enligt dataskyddsombudets bedömning, att trafikkontoret idag bedriver tillståndspliktig kamerabevakning på ett antal platser runt om i Göteborg utan att ha tillstånd för det. För de fall verksamheten sökt och fått tillstånd har förvaltningen dessutom i många fall uppgett att ingen lagring sker av det inspelade materialet, detta trots att lagring sker för samtliga kamerabildströmmar. Det innebär att även majoriteten av de tillstånd som trafikkontoret faktiskt har, för kameror som omfattas av kamerabevakningslagen, kan ha tillkommit på felaktiga grunder. Dessa allvarliga brister behöver verksamheten utreda och åtgärda omgående. Förvaltningen rekommenderas att snarast se till att söka tillstånd för samtliga de platser där trafikkontoret utför kamerabevakning och där tillstånd saknas trots att det föreligger ett lagkrav. Vidare bör förvaltningen snarast uppdatera de ansökningar som beviljats ifrån tillsynsmyndigheten men där verksamheten skickat in ett felaktigt underlag.

Tider och platser som kamerabevakas

Som tidigare har angivits så bedriver trafikkontoret omfattande kamerabevakning i Staden, förutom att ha kameror på ett stort antal platser kan också varje enskild lokalitet ha flera kameror knutna till sig, till exempel Hisingsbron.

Omfattningen av uppdraget som trafikkontoret har och mängden platser som bevakas, samt det stora antalet kameror, gör att det är komplext att få en fullgod översikt över de personuppgiftsbehandlingar som utförs inom kamerabevakningsområdet. Vid en närmare granskning är det också tydligt att förvaltningen inte har den överblick som krävs.

Den förteckning som trafikkontoret delgett dataskyddsombudet innehåller stora brister och är inte komplett, vidare gäller att för ett stort antal kameror, där ändamålet är att övervaka trafikflöden, är den plats som bevakas och de uppgifter som samlas in betydligt

2022-12-19

mer omfattande än vad som är motiverat utifrån ändamålet med bevakningen. Detta är något som trafikkontoret omgående måste utreda och åtgärda. Förvaltningen rekommenderas därför att snarast kartlägga och dokumentera samtliga platser där verksamheten använder sig av kameror och säkerställa att trafikkontoret inte behandlar fler uppgifter än vad som är motiverat utifrån ändamål och rättslig grund.

Ändamål och rättslig grund

Utöver ändamål måste det finnas stöd i en rättslig grund i dataskyddsförordningen för att kamerabevakningen ska få utföras. Trafikkontoret har angett *uppgift av allmänt intresse* som rättslig grund för sina behandlingar. Som framgår ovan gäller dock att det efter en översyn visat sig att förvaltningen i sin övervakning, av framför allt trafikflöden, behandlar personuppgifter i en utsträckning som inte är förenligt med det angivna ändamålet och som sträcker sig långt utöver den rättsliga grund som verksamheten uppgett som skäl för behandlingen och de ändamål som angivits.

Förvaltningen rekommenderas därför att omgående i detalj utreda och säkerställa att trafikkontoret har adekvata och tydliga ändamål samt rättslig grund för samtliga av sina personuppgiftsbehandlingar, samt säkerställa att de kameror verksamheten använder endast filmar på platser och i den omfattning som det är berättigat. Det är också tydligt att det krävs ett kunskapslyft vad gäller den rättsliga regleringen på området och dataskyddsombudet rekommenderar att utbildningsinsatser omgående genomförs för att ge de som arbetar operativt med frågan bättre förutsättningar.

Konsekvensbedömningar och dokumenterade bedömningar/analyser

En konsekvensbedömning är i vissa fall ett krav enligt GDPR. IMY anger att systematisk övervakning av en allmän plats i stor omfattning, genom exempelvis kameraövervakning, innebär att en konsekvensbedömning ska göras. Syftet med en konsekvensbedömning är att identifiera risker och åtgärder samt bedöma om behandlingen är nödvändig och proportionerlig i förhållande till syftet.

Den enda konsekvensbedömning som förvaltningen gjort avseende sina kamerabevakningar rör den kamerabevakning som sker på pendelparkeringar, för vilken dataskyddsombudet även lämnat sina rekommendationer.

I de fall som förvaltningen bedömt att tillstånd krävs för kamerabevakning så återfinns en analys i den tillståndsansökan verksamheten tillställt IMY, även om förvaltningen inte utfört någon regelrätt konsekvensbedömning. Dataskyddsombudets uppfattning är att arbetet med konsekvensbedömningar bör vara ett prioriterat arbete framöver. Den bild som dataskyddsombudet har av trafikkontorets arbete med kamerabevakning är att omfattningen och komplexiteten i de olika behandlingarna är av sådan karaktär att verksamheten rekommenderas att upprätta konsekvensbedömningar om inte för alla sina behandlingar så åtminstone för de olika "grupperna" av kamerabevakning man utför.

Efter dialog med förvaltningens dataskyddskontakt framgår också att det är förvaltningens avsikt och att trafikkontoret själva är medvetna om att organisationen

2022-12-19

behöver skaffa sig ett mer systematiskt arbetssätt avseende de platser på vilka kamerabevakning sker.

Säkerhet för bevakningen

Om kamerabevakningen innebär en personuppgiftsbehandling och leverantören av kameralösningen hanterar personuppgifter på verksamhetens uppdrag, krävs ett personuppgiftsbiträdesavtal. Avtalet reglerar biträdets befogenheter och lagringstid, med mera. Det är också viktigt att verksamheten har koll på vilken teknik som används.

Trafikkontoret gör i sina svar till förvaltningens dataskyddskontakt bedömningen att ingen personuppgiftsbehandling utförs av leverantören av kameror eller programvara då denne inte har tillgång till det filmade materialet. Denna information har sedan förmedlats till dataskyddsombudet.

Under den fördjupade kontrollen har detta visat sig vara felaktigt. Trafikkontoret använder sig av åtminstone ett personuppgiftsbiträde som har tillgång till samtliga kameraströmmar. Förvaltningen behöver omgående utreda den här frågan och teckna biträdesavtal i de fall som en biträdesrelation föreligger. Det råder också oklarheter kring hur delning sker med andra aktörer som har tillgång till bildströmmarna, som Göteborgs Spårvägar AB, Trafikverket, Trafik Göteborg och Västtrafik.

Av den förteckning som förvaltningen delat med dataskyddsombudet framgår för vilka kameror som delning sker, men ändamål eller syfte med delningen framgår inte, inte heller är ansvarsfrågan utredd i något av fallen och det verkar således inte heller finnas någon reglering av ansvarsförhållandena. Detta är en allvarlig brist och dataskyddsombudets rekommendation är att förvaltningen omgående utreder förutsättningarna för delningen av dessa bildströmmar och tecknar adekvata överenskommelser där så krävs för att reglera ansvarsförhållandena.

Vidare uppger förvaltningen att vid installation ställs kameror in och inställningar görs för att kameran ska filma rätt område. För fasta kameror gäller att områden som inte ska bevakas maskeras. Maskeringen sker i hårdvaran eller i mjukvaran. För PTZ-kameror (rörliga/möjliga att rikta) finns det begränsningar i möjligheten att zooma in enskilda områden. Under den genomgång som gjorts tillsammans med förvaltningen har det dock visat sig att Trafikkontoret behöver arbeta betydligt mer med att maskera upptagningsområden då förvaltningen i många fall behandlar fler personuppgifter än vad som är nödvändigt utifrån ändamålet med behandlingen.

Det är också oklart huruvida vissa av de filter som verksamheten använder, för att begränsa upptagningsområden och mängden insamlade uppgifter, är beständiga då överföring sker till andra parter, till exempel Västtrafik. Det kan i sin tur innebära att den part som trafikkontoret delar uppgifter med, får tillgång till fler uppgifter än vad förvaltningen själv har bedömt att det är rimligt att behandla utifrån ändamål och rättslig grund.

Trafikkontoret rekommenderas därför att även utreda de tekniska aspekterna av den delning som förekommer. I sammanhanget vill dataskyddsombudet också särskilt påtala,

2022-12-19

även om det går utöver omfattningen av dataskyddsombudets uppdrag, att för sådan uppgift om enskilda personliga förhållanden som har inhämtats genom kamerabevakning, som avses i kamerabevakningslagen, gäller sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (OSL) med ett så kallat omvänt skaderekvisit. Detta innebär att möjligheterna för att dela sådana uppgifter med en aktör utanför myndigheten är ytterst begränsade. Förvaltningen rekommenderas därför att även utreda denna fråga.

Inte heller förvaltningens uppgifter om lagring av det inspelade materialet visar sig vara korrekta vid en närmare granskning. I motsats till förvaltningens uppgift om att ingen lagring sker av bildströmmarna så sker i själva verket en kortare lagring för samtliga bildströmmar. Samtliga trafikkameror ligger också öppet på websidan Trafiken.nu, där det syns stillbilder från kamerorna, som uppdateras med längre intervall. För den behandlingen har förvaltningen varken något ändamål eller rättslig grund. Bildkvaliteteten är för vissa kameror av sådan kvalitet att det tydligt går att urskilja enskilda individer. Trafikkontoret rekommenderas att omgående utreda förutsättningarna för den här behandlingen. I enlighet med vad som angetts ovan står också denna behandling troligen direkt i strid med sekretessbestämmelserna i 32 kap. 3 § OSL och förvaltningen rekommenderas därför att snarast utreda även denna fråga.

Information till de registrerade

Om kamerabevakning sker måste information lämnas på ett begripligt och lättillgängligt sätt. IMY rekommenderar att information sker via två så kallade informationslager. Det första ska ges på en varningsskylt med den viktigaste informationen om bevakningen. Ett andra informationslager med all information kan ges på annat sätt.

Trafikkontoret uppger att det pågår ett inventeringsarbete kring skyltning och att skyltning kommer att genomföras på de platser som kamerabevakas. Den genomgång som dataskyddsombudet gjort tillsammans med förvaltningen visar på allvarliga brister i den information som lämnas till de registrerade. Detta gäller både för de personuppgiftsbehandlingar som omfattas av kamerabevakningslagen och för de behandlingar som inte utgör personbevakning, men som ändå utgör en personuppgiftsbehandling enligt GDPR.

I arbetet med den fördjupade kontrollen har det visat sig att det saknas kunskap om gällande regelverk inom de delar av verksamheten som arbetar med kamerorna. Inom förvaltningen saknas det förståelse för vad som utgör en personuppgiftsbehandling och när och hur trafikkontoret är skyldigt att informera de registrerade och vad det innebär att lagra personuppgifter.

Korrekt information (skyltning) saknas helt på mer eller mindre samtliga platser där förvaltningen använder sig av kameror. Antingen för att det inte finns någon upplysning överhuvudtaget om att platsen är kamerabevakad, eller för de fall att det faktiskt finns en skylt så innehåller den inte den information som krävs enligt GDPR. Inte heller finns komplett/korrekt information att tillgå i förvaltningens integritetspolicy.

2022-12-19

Dataskyddsombudet har inget ytterligare att tillägga i denna del mer än att de är ett viktigt arbete som bör prioriteras. De exempel på skyltning som förvaltningen bifogat som svar på dataskyddsombudets fördjupade kontroll uppfyller inte de krav som ställs på information till de registrerade, en brist som dataskyddsombudet, utefter förvaltningens svar, utgår ifrån kommer att åtgärdas. Förvaltningen rekommenderas därför att omgående säkerställa att korrekt information lämnas i anslutning till samtliga platser där verksamheten bedriver kamerabevakning som innebär personuppgiftsbehandling och att uppdatera sin integritetspolicy så att den innehåller fullständig och komplett information.

Sammanfattade rekommendationer

- Förvaltningen behöver säkerställa att de kameror som används endast filmar på platser och enligt en omfattning som det är berättigat utifrån ändamål och rättslig grund.
- Förvaltningen bör snarast se till att söka tillstånd för samtliga de platser där verksamheten utför kamerabevakning och där tillstånd saknas trots att det föreligger ett lagkrav.
- Förvaltningen bör systematisera och dokumentera arbetet med kamerabevakning till exempel genom konsekvensbedömningar för de olika behandlingarna.
- Förvaltningen behöver utreda och åtgärda ansvarsförhållandena mellan trafikkontoret och andra aktörer avseende de kameror för vilka förvaltningen ansvarar. Vidare behöver förvaltningen säkerställa att den teknik som verksamheten använder, för till exempel maskering av områden som ligger utanför upptagningsområdet, är funktionell och gör att förutsättningarna för behandlingen är uppfyllda.
- Förvaltningen bör säkerställa att föreslagna förbättringar av information till de registrerade genomförs i form av att skyltning sker på samtliga platser där personuppgiftsbehandling sker, att korrekt information lämnas till de registrerade och att verksamheten utreder och säkerställer vad som gäller kring lagring.
- Förvaltningen behöver säkerställa att trafikkontoret har tillräckliga organisatoriska förutsättningar i form av arbetssätt och kunskap för att kunna arbeta med sina kamerabevakningsfrågor på ett sådant sätt att verksamheten uppfyller kraven i GDPR och kamerabevakningslagen. Det krävs omfattande kunskapshöjande insatser och organisatoriska åtgärder för att komma till rätta med de brister som finns.

2022-12-19

Bilagor

1. Information om fördjupad kontroll 2022
2. Fördjupad kontroll 2022 Kamerabevakning (del 1)
3. Fördjupad kontroll 2022 Kamerabevakning (del 2)

Fördjupad kontroll Trafikkontoret

Kontrollpunkt 11: Kamerabevakning

Personuppgiftsbehandlingar som sker i samband med kamerabevakning behöver uppfylla kraven i dataskyddsförordningen. Därtill finns reglering i form av kamerabevakningslagen (2018:1200), vars syfte bl.a. är att säkerställa att fysiska personer skyddas mot otillbörligt intrång i den personliga integriteten. Sedan lagens införande 2018 har det skett vissa förändringar inom kamerabevakningsområdet och flera aktörer undantas nu från det tidigare kravet på att ansöka om tillstånd.

Även om en verksamhet inte behöver ansöka om tillstånd för att få kamerabevaka är det viktigt att den som bedriver bevakning beaktar reglerna i dataskyddsförordningen och säkerställer att nödvändiga bedömningar görs och dokumenteras. Den som använder kamerabevakning behöver också säkerställa att tillräcklig information lämnas om den aktuella bevakningen, för vilket det finns specifika krav.

Granskningen avser att kontrollera huruvida verksamhetens användning av kamerabevakning uppfyller dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen, med fokus på dokumenterade bedömningar, om tillräcklig information lämnas till de registrerade och i förekommande fall om tillstånd finns.

Tillvägagångssätt

Den fördjupade kontrollen kommer att genomföras i två delar. I del ett ombeds ni att skicka in dokumenterade instruktioner/rutiner samt besvara ett antal frågor. I del två kommer uppföljande frågor att ställas.

Dataskyddsombudet kommer sedan att sammanställa underlaget i en delårsrapport som lämnas till er i juni.

2022-12-19

Bilaga 2

Fördjupad kontroll 2022 - Kamerabevakning

Del 1

Ni ombeds besvara följande frågor samt skicka in dokumenterade rutiner, instruktioner, styrande dokument eller liknande avseende er användning av kamerabevakning.

1. Vilka platser kamerabevakar ni? Detta ska beskrivas även utifrån vilka områden/ytor på platsen som kamerabevakas tex. entrén utvändigt, entrén invändigt, trapphus, specifika rum. a. Ange ändamålet och rättslig grund för behandlingen/handlingarna. b. Har ni sökt tillstånd för den kamerabevakning som ni utför? Om inte ange varför.

2. Har ni utfört konsekvensbedömningar eller andra typer av dokumenterade bedömningar/analyser för er kamerabevakning? Om ja, skicka även in denna dokumentation.

3. Vilken teknik använder ni och vilka leverantörer använder ni? a. Finns personuppgiftsbiträdesavtal upprättade med de leverantörer som ni använder? Bifoga dessa avtal.

4. Hur informerar ni de registrerade om kamerabevakningen som utförs? Bifoga den information som ni tillhandahåller de registrerade och ange hur den tillgängliggörs.

Obs! Det är mycket viktigt att frågorna besvaras av eller i samråd med rätt befattningar/roller inom förvaltningen/bolaget för att resultatet ska bli korrekt. Säkerställ även en lämplig förankring av svaren inom organisationen innan de översänds till dataskyddsombudet.

Underlaget ska ha inkommit till dataskyddsombudet senast den 15 mars 2022.

Har du frågor, kontakta ditt huvudansvarige dataskyddsombud.

2022-12-19

Bilaga 3

Fördjupad kontroll 2022

Kontrollpunkt 11: Kamerabevakning (del 2)

Ni ombeds besvara följande frågor samt skicka in dokumenterade rutiner, instruktioner, styrande dokument eller liknande avseende er användning av kamerabevakning.

1) Vilka platser kamerabevakar ni? Detta ska beskrivas även utifrån vilka områden/ytor på platsen som kamerabevakas tex. entrén utvändigt, entrén invändigt, trapphus, specifika rum.

Uppföljande fråga: Ni beskriver att ni bevakar platser utomhus för trygghet och säkerhet, hur har ni säkerställt att ni endast filmar upptagningsområdet och inte för med sådant som ligger utanför det ni har för avsikt att bevaka?

2) Hur informerar ni de registrerade om kamerabevakningen som utförs? Bifoga den information som ni tillhandahåller de registrerade och ange hur den tillgängliggörs.

Uppföljande fråga: I ert svar på del 1 uppger ni som svar på hur ni informerar de registrerade i dagsläget att ni ej har skyltat i anslutning till er kamerabevakning? Om så är fallet varför har ni valt att göra så och hur informerar ni då de registrerade? Detta gäller för de kameror som filmar för trygghet och säkerhet – brottsförebyggande.

I er integritetspolicy framgår vad jag kan se inget specifikt just om kamerabevakning. Hur har ni resonerat kring det?

Obs! Det är mycket viktigt att frågorna besvaras av eller i samråd med rätt befattningar/roller inom förvaltningen/bolaget för att resultatet ska bli korrekt. Säkerställ även en lämplig förankring av svaren inom organisationen innan de översänds till dataskyddsombudet. Om ni inte vet hur frågan ska besvaras, fråga t.ex. dataskyddskontakten eller dataskyddsombudet. Ytterligare frågor kan tillkomma om dataskyddsombudet tycker att det behövs för att kunna utföra sin kontroll.

Underlaget ska ha inkommit till dataskyddsombudet **senast den 15 augusti 2022**. Har du frågor, kontakta ditt huvudansvarige dataskyddsombud.